

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МАТЕРІАЛИ
ХІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ УЧЕНИХ

«ПРАВОВА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ»,
ПРИСВЯЧЕНОЇ ДНЮ ПРИЙНЯТТЯ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

П 68 Правова система держави: проблеми формування та
перспективи розвитку в контексті євроінтеграції :
матеріали Всеукр. наук.конф., м.Одеса, 10 грудня 2020р.
Одеса: ОДУВС, 2020. 211 с.

УДК 340.116

**ПРАВО НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я ТА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ:
ПРАВОВЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ТА ФАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ**

Шевчук В.В.,
*старший викладач
кафедри теорії та філософії
права факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування ОДУВС*

Здоров'я є однією з основних потреб кожної людини, а також однією з цілей розвитку сучасного суспільства. Відповідно, здоров'я – динамічна категорія суспільного та індивідуального характеру. Право на здоров'я є невід'ємним правом будь-якої особи, яке породжує інші можливості та бажання людини та впливає на їх реалізацію.

Право на охорону здоров'я знайшло своє закріплення на міжнародному, регіональному та національному рівнях. На міжнародному рівні право на охорону здоров'я знаходить своє відображення в статті 25 Загальної декларації прав людини. Широкого використання набуло визначення права на охорону здоров'я, закріплене в Міжнародному пакті про економічні, соціальні і культурні права. А саме стаття 12 Пакту встановлює: «...держави-учасниці визнають право кожної людини на найвищий досяжний рівень фізичного і психічного здоров'я. Заходи, яких повинні вжити держави-учасниці для повного здійснення цього права, включають ті, які є необхідними для:

- а) забезпечення скорочення мертвонароджуваності, дитячої смертності та здорового розвитку дитини;
- б) поліпшення всіх аспектів гігієни зовнішнього середовища і гігієни праці в промисловості;
- в) запобігання й лікування епідемічних, ендемічних, професійних та інших хвороб і боротьби з ними;

г) створення умов, які б забезпечували всім медичну допомогу і медичний догляд у разі хвороби» [1].

Право на охорону здоров'я та медичну допомогу визнано і на регіональному рівні. Так, Європейська соціальна хартія встановлює, що Сторони зобов'язуються:

По-перше, з метою забезпечення ефективного здійснення права на охорону здоров'я вживати відповідних заходів для того, щоб....:

1. Усунути, у міру можливості, причини слабого здоров'я;

2. Забезпечити діяльність консультативно-просвітницьких служб, які сприяли б поліпшенню здоров'я і підвищенню особистої відповідальності у питаннях здоров'я;

3. Запобігати, у міру можливості, епідемічним, ендемічним та іншим захворюванням, а також нещасним випадкам [2].

По-друге, з метою забезпечення ефективного здійснення права на соціальну та медичну допомогу:

1. Забезпечити, щоб будь-якій малозабезпеченій особі, яка неспроможна отримати достатніх коштів своїми власними зусиллями або з інших джерел, зокрема за рахунок допомоги по соціальному забезпеченню, надавалась належна допомога, а у разі захворювання забезпечувався догляд, якого вимагає стан її здоров'я;

2. Забезпечити, щоб політичні або соціальні права осіб, які отримують таку допомогу, на цій підставі не обмежувалися;

3. Передбачити, що кожна людина може отримувати у відповідних державних чи приватних службах такі поради та персональну допомогу, які можуть бути необхідними для запобігання виникненню особистого або сімейного нужденного становища, для його подолання чи полегшення [2].

Одним з базових конституційних принципів побудови української держави є визнання людини, її життя і здоров'я найвищою соціальною цінністю [3]. Право людини на охорону здоров'я, медичну допомогу і медичне

страхування, передбачене ст. 49 Основного Закону України, гарантує її фізичне існування і є умовою забезпечення здійснення всіх інших прав людини.

Профільним нормативно-правовим актом з питань охорони здоров'я в Україні є «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Цей закон встановлює основні принципи охорони здоров'я, визначає структуру права на охорону здоров'я й обов'язки громадян, відображає основи організації охорони здоров'я як пріоритетного напрямку державної діяльності та інші питання у цій сфері життєдіяльності [4]. Серед складових права громадянина на охорону здоров'я, що закріплені в статті 6 «Основ законодавства України про охорону здоров'я» на першому місці зазначено життєвий рівень, включаючи їжу, одяг, житло, медичний догляд та соціальне обслуговування і забезпечення, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Щоб збагнути можливості реалізації першого елементу права громадян на охорону здоров'я в Україні достатньо звернутися до чисел. І так, мінімальна заробітна плата в Україні з 01.01.2020 по 31.08.2020 становила 4723 грн., а з 01.09.2020 по 31.12.2020 збільшилась до 5000 грн. [5]. Загальний показник прожиткового мінімуму за вказаний період не суттєво змінювався тричі та становив: з 01.01.2020 по 30.06.2020 – 2027 грн.; з 01.07.2020 по 30.11.2020 – 2118 грн.; з 01.12.2020 по 31.12.2020 – 2189 грн. [6].

За чинним українським законодавством «прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості» [7].

Аналітики компанії Ricodi створили умовний продуктовий кошик, в який помістили 8 універсальних категорій продовольчих товарів: хліб, молоко, яйця, рис, сир, м'ясо, овочі та фрукти. Автори дослідження відзначають, що це дуже невеликий і досить убогий список. Але, тим не менше, продукти, що знаходяться в ньому, здатні задовольнити мінімальну потребу в поживних

речовинах середньостатистичної дорослої людини. Разом, вартість такого продуктового кошика на початок 2020 року склала 1599 грн. [8].

До набору непродовольчих товарів належать засоби гігієни, медикаментозні засоби, засоби захисту організму людини від впливу навколишнього середовища, а також засоби для влаштування побуту. До набору послуг включаються житлово-комунальні, транспортні, побутові послуги, послуги зв'язку, закладів культури, освіти, охорони здоров'я та інші.

Відповідно до даних опитування щодо грошових витрат домогосподарств України в II кварталі 2020 року у середньому одне домогосподарство України витрачало щомісячно на непродовольчі товари – 1952,40 грн., а на послуги – 1213,17 грн. [9].

Тобто, загальна середня сума витрат ($1599+1952,40+1213,17=4764,57$) на забезпечення життєвого рівня, який є необхідним для підтримки здоров'я людини, на кінець 2020 року суттєво перевищує встановлений в державі загальний показник прожиткового мінімуму 2189 грн. Чи впливає це на рівень життя в Україні? А крім кількісних параметрів характеристики життя слід говорити і про його якість (якісне харчування, якісний одяг, належне житло, достатній час на відпочинок і дозвілля та інше). Саме стан здоров'я людини виступає основним показником якості життя.

Всесвітні організація охорони здоров'я ще в 1946 році надала комплексне визначення здоров'я як «стану повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки як відсутності хвороб і фізичних дефектів» [10]. Відповідно забезпечення вказаних трьох складових благополуччя особи потребують постійної уваги з боку держави.

Охорона здоров'я має не тільки проголошуватися як один з пріоритетних напрямів державної політики в Україні, а й стати таким. Для цього потрібно поєднати зусилля провідних спеціалістів-медиків (науковців і практиків) та правознавців спрямовані на визначення термінів, їх правильне трактування, оновлення нормативно-правової бази, що відповідатиме потребам сьогодення, удосконалення механізмів забезпечення права людини на охорону здоров'я.

Окремі аспекти права на охорону здоров'я та медичну допомогу, а саме, доступність для всіх громадян медичного обслуговування, надання медичної допомоги безоплатно, мають стати предметом наших наступних досліджень тому, що охорона здоров'я є однією з головних умов забезпечення національної безпеки України.

Література

1. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
2. Європейська соціальна хартія: Міжнародний документ від 03.05.1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
3. Конституція України: Закон України прийнятий на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
5. Минимальная зарплата в Украине. URL: <https://index.minfin.com.ua/labour/salary/min/>
6. Прожитковий мінімум 2020. URL: <https://buhgalter911.com/uk/spravochniki/oplata-truda/razmer-prozhitochnogo-minimuma/razmer-proghitochного-minimuma-1047429.html>
7. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 № 966-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
8. Минимальная зарплата в мире. 13 січня 2020 р. URL: <https://www.picodi.com/ua/mozhna-deshevshe/minimalnaya-zarplata-v-mire>
9. Скільки українці витрачають на комуналку та яку мають заборгованість? Спілка власників житла України. 18 листопада 2020 р. URL: <https://spilka.pro/skilky-ukrayintsi-vytrachayut-na-komunalku-ta-yaku-mayut-zaborgovanist/>

10. Статут (Конституція) Всесвітньої організації охорони здоров'я:
Міжнародний документ від 22.07.1946 р. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_599#Text

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПОБУДОВИ І РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ, СОЦІАЛЬНОЇ, ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА НАТО

Біляєва В.А.

ПЕРШОЧЕРГОВІ ПРІОРИТЕТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ
ЯК ЧЛЕНА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СІМ'Ї.....4

Головков Д.

ДО ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ.....8

Жос Б.О.

РОЗВИНЕНА ЕКОНОМІКА – УМОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ
СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ.....11

Коваль І.І.

МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЗАВДАНЬ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....16

Козакевич О.М.

ПОНЯТТЯ ADR ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО
ПРАВОСУДДЯ.....19

Овсійчук А.Д.

СОЦІАЛЬНА ДЕРЖАВА: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....22

Радько Б.В.

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИНАМ ПРОТИ МИРУ БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА
МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ.....27

Стариченко А.О., Шильник І.І.

ЄВРОПЕЙСЬКІ МОДЕЛІ АДМІНІСТРУВАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....30

Тарасенко Л.Б.

ІДЕЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ БОГДАНА
КІСТЯКІВСЬКОГО.....38

Хмельниченко В.О.

УКРАЇНА ТА ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ.....43

СЕКЦІЯ № 2

ПРАВА ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Авадани Н.І.

ШЛЮБ З ІНОЗЕМЦЯМИ, ЯК РІЗНОВИД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ГРОМАДЯНИНА НА ШЛЮБ.....48

Алавацька Т.П.

ПРИНЦИП ГЕНДЕРНОЇ РІВНІСТІ ЯК ГАРАНТІЯ РІВНИХ ПРАВ ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК.....53

Бажак Г.

ПОЗБАВЛЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ПРАВ, ЯК МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ.....59

Барасій Р.В.

ПРАВА ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....65

Бубнова І.І.

ПРАВО НА ЕВТАНАЗІЮ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....70

Довгань А.С.

ЕКОЛОГО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОКРЕМИЙ ВИД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....75

Єфремовських Я.І.

ЗАХИСТ ПРАВ ТА СВОБОД У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....79

Кривицький Ю.В.

ПРАВА ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ РЕФОРМИ.....85

Кривопиша А.О.

КЛОНУВАННЯ ЛЮДИНИ: ПРИЧИНИ ЗАБОРОНИ.....90

Кушнір Д.О.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В ІНТЕРНЕТІ.....	94
<i>Лісоветський М.В.</i> ДО ПРОБЛЕМИ АМНІСТІЇ: ІСТОРИКО–ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	96
<i>Магновський І.Й.</i> ПРАВО ВЛАСНОСТІ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА ЇЇ ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ НА ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ.....	101
<i>Мамедов А.Е.</i> ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ОСНОВА НАЦІОНАЛЬНИХ ЗАКОНІВ І МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	105
<i>Мамулат У.</i> ПРАВО ЛЮДИНИ НА ЖИТТЯ.....	109
<i>Півень Н.Г.</i> ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ЗА СПРИЯННЯМ ІНСТИТУТУ МЕДІАЦІЇ.....	114
<i>Северіна А.О.</i> ІМ'Я ЯК ЗАСІБ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ.....	118
<i>Середницька І.А.</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ОСОБИСТИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ОСОБИ, ЯКА БУЛА ВИЗНАНА СУДОМ ПОМЕРЛОЮ АБО БЕЗВІСНО ВІДСУТНЬОЮ.....	122
<i>Сіра І.С.,</i> ПРИНЦИПИ ТЛУМАЧЕННЯ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СУДОМ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	125
<i>Стукаліна О.В.</i> ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИСТИЧНИМ АКТАМ В УКРАЇНІ.....	131
<i>Ступченко Є.Г.</i> ВИЗНАННЯ ГЕНОЦИДУ ЯК СУЧАСНА ПРАВОВА ПРОБЛЕМА.....	135
<i>Тузніцька І.І.</i> ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ПЕРШОГЛОБАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ НЕВІД'ЄМНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	139

Федорова А.І.

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ: МІЖНАРОДНІ АКТИ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ
ЗАКОНОДАВСТВО.....143

Химчак А.Л.

ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ
ДОВГОСТРОКОВОЇ ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ.....148

Храмова С.П.

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ЖІНОК НА ПРАЦЮ.....151

Циполон А.А.

ПРАВО ОСОБИ НА ПЕРСОНАЛЬНУ ІНФОРМАЦІЮ.....153

Шаран А.А.

ПРАВО ЛЮДИНИ НА БЕЗПЕЧНЕ ДОВКІЛЛЯ ЯК ОСОБИСТЕ
НЕМАЙНОВЕ ПРАВО..... 158

Шевчук В.В.

ПРАВО НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я ТА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ: ПРАВОВЕ
ЗАКРІПЛЕННЯ ТА ФАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ.....163

СЕКЦІЯ 3

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ПРАВОПОРЯДКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Березовенко Л. С.

ДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ЗЛОЧИНУ ТА ПРАВОВОГО
ПРОСТУПКУ.....169

Бутирін Є. О.

МІСЦЕ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В ЗДІЙСНЕННІ
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ТВАРИН
ВІД ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ.....171

Грекова І.В.

ДО ПИТАННЯ ОЦІНКИ ДОКАЗІВ З ТОЧКИ ЗОРУ ДОСТАТНОСТІ У
КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....178

Кулешова А.О.	
ПРАВОВА КУЛЬТУРА ЮРИСТА: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ.....	181
Матвєєва Л.Г.	
ЗАХИСТ ВРАЗЛИВИХ ГРУП В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	185
Мішкевич Ж.В.	
CUSTODY RECORDS - ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ КОНТРОЛЮ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В ПОЛІЦЕЙСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	189
Перекрест Б.О.	
ПРАВО НА СТРАЙК ПРОФСПІЛОК ПОЛІЦІЇ.....	193
Проданець Н.М.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТАКТИКИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ПОДОЛАННЯ НЕПРАВДИВИХ ПОКАЗАНЬ НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ.....	198
Степанян Р.Е.	
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ АУДІО-, ВИДЕКОНТРОЛЮ В КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	201